

2. ปัจจัยความเสี่ยง

1. ความเสี่ยงจากความผันผวนของภาวะตลาด

รายได้หลักของบริษัทมาจากรายได้ค่าธรรมเนียมนายหน้าจากการซื้อขายหลักทรัพย์ และสัญญาซื้อขายล่วงหน้า โดยในปี 2552 และปี 2553 บริษัทมีรายได้ดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 61.15 และร้อยละ 55.90 ของรายได้รวมของบริษัท ตามลำดับ โดยในปี 2553 ภาวะการณ์ลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ในช่วงครึ่งปีแรกต้องเผชิญกับวิกฤติการเงินในยุโรปและปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศ ซึ่งหลังจากเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศสงบลง และภาวะเศรษฐกิจในประเทศมีการฟื้นตัวขึ้นเป็นลำดับ ประกอบกับมีเงินทุนจากต่างประเทศไหลเข้ามาสู่ตลาดหลักทรัพย์ไทยอย่างต่อเนื่อง นับจากเดือนกรกฎาคมเป็นต้นมา ส่งผลให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องเป็นเวลานานถึง 6 เดือน และทำสถิติสูงสุดของปีที่ 1,055.25 จุด ในเดือนพฤศจิกายน 2553 นับเป็นจุดสูงสุดในรอบ 15 ปี บริษัทได้กำหนดนโยบายและแนวทางเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของตลาด และได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ นโยบายเน้นขายฐานรายได้จากการให้บริการด้านอื่น ๆ การออกและเสนอขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินรูปแบบใหม่ที่สนองความต้องการของลูกค้า ที่หลากหลาย และการให้บริการการเป็นนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ในต่างประเทศ เป็นต้น

2. ความเสี่ยงจากการพึ่งพาลูกค้ารายใหญ่

ลูกค้ารายใหญ่ 3 อันดับแรกของบริษัท มีปริมาณการซื้อขายคิดเป็นร้อยละ 19.81 และร้อยละ 17.69 ของปริมาณการซื้อขายรวมของบริษัทสำหรับปี 2552 และปี 2553 ตามลำดับ ดังนั้น หากบริษัทสูญเสียลูกค้ารายใหญ่นี้ อาจส่งผลกระทบต่อรายได้ค่าธรรมเนียมนายหน้าซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัท แต่เนื่องจากความสัมพันธ์ที่ดีต่อลูกค้ารายใหญ่นี้ที่มีมาอย่างยาวนานกับบริษัทตลอดระยะเวลากว่า 10 ปี รวมทั้งคุณภาพในการบริการที่ดี ทำให้อัตราความเสี่ยงในการสูญเสียลูกค้ารายใหญ่น้อยลง นอกจากนี้ บริษัทยังมีนโยบายขยายฐานลูกค้าใหม่ ทั้งประเภทสถาบันและรายย่อย เพื่อเป็นการลดภาระการพึ่งพาลูกค้ารายใหญ่ของบริษัทลงอีกด้วย

3. ความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจเงินกู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์

บริษัทได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติในการควบคุมความเสี่ยงจากการให้กู้ยืมเงินเพื่อซื้อหลักทรัพย์โดยจะพิจารณาวางเงินให้มีความเหมาะสมกับฐานะทางการเงิน และความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า รวมทั้งจัดให้มีการทบทวนวงเงินอย่างต่อเนื่องเพื่อปรับวงเงินให้เหมาะสมกับฐานะทางการเงิน และพฤติกรรมการซื้อขายของลูกค้าในปัจจุบัน อีกทั้งยังจำกัดวงเงินกู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์ต่อลูกค้ารายใดรายหนึ่ง ไม่ให้เกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดในขณะที่ยังคงเงินรวมของลูกค้าทุกราย บริษัทกำหนดวงเงินรวมสูงสุดไว้ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดถึงร้อยละ 200 เพื่อป้องกันความเสี่ยงของบริษัทในด้านฐานะการเงินด้วย นอกจากนี้บริษัทยังมีกระบวนการในการกำหนดรายชื่อบริษัทที่บริษัทอนุญาตให้ซื้อขายในบัญชีมาร์จินได้ และกำหนดอัตรามาร์จินที่เหมาะสมสำหรับหลักทรัพย์แต่ละหลักทรัพย์ เพื่อคัดเลือกเฉพาะหลักทรัพย์ที่มีคุณภาพเหมาะสม โดยบริษัทจะพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานและสภาพคล่องในการซื้อขายหลักทรัพย์ และ ยังกำหนดจำนวนหลักทรัพย์ที่อนุญาตให้ซื้อหรือวางเป็นประกันเพื่อควบคุมมิให้มีการกระจุกตัวในหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่งมากเกินไปด้วย ทั้งนี้ บริษัทได้จัดให้มีการทบทวนมาตรการดังกล่าวโดยคณะกรรมการสินเชื่อเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละครั้ง รวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติในการวางหลักประกัน การเรียกหลักประกัน การบังคับหลักประกัน โดยจะควบคุมให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นทั้งแก่ลูกค้าและบริษัท นอกจากนี้ คณะกรรมการสินเชื่อซึ่งมีการประชุมทุกๆ สัปดาห์ยังได้มีการพิจารณาประเด็นต่างๆ เกี่ยวกับสินเชื่อและความเสี่ยงจากการให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์อีกด้วย

4. ความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า

ในการประกอบธุรกิจตัวแทนซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า บริษัทมีความเสี่ยงจากการที่เงินหลักประกันของลูกค้าที่วางไว้ไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้กับสำนักหักบัญชี อันเนื่องมาจากลูกค้าขาดทุนจากการลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้า ดังนั้นเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น บริษัทจึงมีมาตรการควบคุมความเสี่ยงโดยจะคัดเลือกลูกค้าที่มี

ความรู้ มีประสบการณ์การลงทุนในสัญญาซื้อขายล่วงหน้าตามเกณฑ์ที่บริษัทกำหนด และพิจารณาวงเงินให้เหมาะสมกับฐานะ ความสามารถในการชำระหนี้ของลูกค้า และกำหนดให้ลูกค้าต้องวางหลักประกันเป็นเงินสดก่อนการส่งคำสั่งซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้า บริษัทยังจัดให้มีการทบทวนวงเงินอย่างสม่ำเสมอ และคอยติดตามผลการซื้อขายสัญญาซื้อขายล่วงหน้าของลูกค้าอย่างใกล้ชิด รวมถึงการควบคุมความเสี่ยงพหุของหลักประกันให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดโดยเคร่งครัด เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากการขาดทุนจำนวนมากในบัญชีลูกค้า รวมถึงการบังคับปิดฐานะสัญญา หากลูกค้าไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดของบริษัท

5. ความเสี่ยงอันเกิดจากหนี้สูญ

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 บริษัทมียอดลูกหนี้ซื้อหลักทรัพย์ด้วยเงินสดจำนวน 1,434.77 ล้านบาท เงินให้กู้ยืมเพื่อซื้อหลักทรัพย์จำนวน 1,944.29 ล้านบาท โดยในปี 2553 บริษัทได้รับการชำระคืนหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญที่ได้สำรองไว้จำนวน 0.37 ล้านบาท และได้ตัดบัญชีหนี้สูญ จำนวน 17.16 ล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมกับยอดค่าเผื่อหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ ในปี 2552 จำนวน 53.86 ล้านบาท ทำให้ยอดค่าเผื่อหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญในปี 2553 ลดลงเป็น 36.32 ล้านบาท ทั้งนี้ บริษัทมีนโยบายในการตั้งสำรองหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญเต็มจำนวน

ในการจัดการความเสี่ยงอันเกิดจากหนี้สูญ บริษัทได้จัดเตรียมมาตรการในการควบคุมความเสี่ยงจากหนี้สูญโดยการกำหนดให้มีการประเมินเครดิตของลูกค้าเมื่อเปิดบัญชี เพื่อให้ในการพิจารณาวงเงินที่เหมาะสม และมีการทบทวนวงเงินดังกล่าวเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง บริษัทได้จัดให้มีคณะกรรมการสินเชื่อซึ่งจะประชุมทุกสัปดาห์เพื่อพิจารณาประเด็นและกรณีต่าง ๆ เกี่ยวกับสินเชื่อและความเสี่ยงจากการให้กู้ยืม นอกจากนี้บริษัทก็ได้จัดให้มีการกำหนดอำนาจในการอนุมัติวงเงินไว้ตามลำดับชั้นที่เหมาะสม

6. ความเสี่ยงจากธุรกิจการประกันการจำหน่ายหลักทรัพย์

ในการประกอบธุรกิจวานิชธนกิจ ที่บริษัทเข้ารับทำหน้าที่เป็นผู้จัดจำหน่ายและรับประกันการจำหน่ายหลักทรัพย์ใด ๆ นั้น บริษัทมีความเสี่ยงในกรณีที่ไม่สามารถกระจายหรือเสนอขายหลักทรัพย์นั้นได้ตามที่ได้ประกันไว้ ทำให้บริษัทต้องรับหุ้นในส่วนดังกล่าวเข้าไว้ในบัญชีของบริษัท ซึ่งจะมีผลให้สภาพคล่องทางการเงินลดลง อีกทั้งอาจจะเกิดการขาดทุนจากการขายหลักทรัพย์ดังกล่าวด้วย โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความเสี่ยงจากการประกันการจำหน่ายหลักทรัพย์ได้แก่ ราคาเสนอขายที่ไม่เหมาะสม การเปลี่ยนแปลงภาวะตลาด ฯลฯ อย่างไรก็ตาม เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงดังกล่าว บริษัทจึงได้จัดให้มีการวิเคราะห์อย่างละเอียดและนำเสนอต่อคณะกรรมการบริหารเพื่อพิจารณา ตลอดจนจัดให้มีการทดสอบความต้องการของตลาดก่อนการประกันการจำหน่าย นอกจากนี้ ยังได้กำหนดวงเงินเพดานที่บริษัทสามารถทำธุรกรรมประกันการจำหน่ายได้ไว้ โดยการเปลี่ยนแปลงเพดานดังกล่าวจะต้องดำเนินการโดยผ่านมติคณะกรรมการของบริษัทเท่านั้น ทั้งนี้ ในปี 2552 และ 2553 ที่ผ่านมา บริษัทไม่เคยประสบกับปัญหาอันเกิดจากการรับประกันการจำหน่ายหลักทรัพย์แต่อย่างใด และบริษัทดำรงเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิ (NCR) ในอัตราที่สูงกว่าเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. กำหนดไว้มาโดยตลอด โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2553 บริษัทมีอัตราส่วนเงินกองทุนสภาพคล่องสุทธิร้อยละ 130.93 หรือเท่ากับ 3,348.10 ล้านบาท

7. ความเสี่ยงจากการด้อยค่าของเงินลงทุน

ในปี 2553 บริษัทมีเงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน เป็นเงินลงทุนสุทธิจำนวน 2,712.99 ล้านบาท ซึ่งมีความเสี่ยงจากการด้อยค่าของตราสารหนี้ และจากการผันผวนของราคาหลักทรัพย์ตามภาวะตลาด บริษัทได้ป้องกันความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าว โดยในส่วนที่เป็นการลงทุนเพื่อบัญชีบริษัท ได้มีการกระจายการลงทุนทั้งระยะสั้นและระยะยาวในตราสารประเภทต่างๆ และกำหนดให้มีคณะกรรมการการลงทุนขึ้น เพื่อเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางในการลงทุนให้กับฝ่ายลงทุนใช้เป็นแนวปฏิบัติ การลงทุนในหลักทรัพย์ใด ๆ ได้ถูกกำหนดให้เป็นไปตามนโยบาย และผ่านการวิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐานเป็นสำคัญ รวมทั้งได้มีข้อกำหนดในการควบคุมความเสี่ยงจากการด้อยค่าของเงินลงทุนไว้อย่างครบถ้วนและใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน และในส่วนที่เป็นการลงทุนเพื่อบริหารความเสี่ยงจากธุรกิจตราสารอนุพันธ์

ก็ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการตราสารอนุพันธ์ขึ้น เพื่อเป็นผู้กำหนดนโยบายและแนวทางในการลงทุนเพื่อบริหารความเสี่ยงเช่นเดียวกัน

8. ความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทมีเงินลงทุนใน หน่วยลงทุน/ตราสาร ที่มีหลักทรัพย์อ้างอิงในต่างประเทศ ทั้งที่เป็นการลงทุนโดยตรงในตลาดหลักทรัพย์ต่างประเทศ กองทุนที่จัดตั้งขึ้นในต่างประเทศ และผ่านกองทุน FIF ที่จัดตั้งและบริหารโดยบริษัท หลักทรัพย์จัดการกองทุนในประเทศ ทั้งนี้ หากเป็นการลงทุนตรงในหลักทรัพย์ต่างประเทศ คณะกรรมการการลงทุนจะพิจารณา การทำ/ไม่ทำ ประกันความเสี่ยงทั้งหมดหรือบางส่วนในช่วงเวลาที่เหมาะสม หากเป็นการลงทุนผ่านกองทุน FIF ที่จัดตั้งและบริหารโดยบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนในประเทศ ซึ่งบริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนจะเป็นผู้บริหารความเสี่ยงตามที่ได้แจ้งไว้ในเอกสารชี้ชวนของแต่ละกองทุน และมีการรายงานมูลค่าทรัพย์สินสุทธิเป็นสกุลเงินบาทให้บริษัททราบ

9. ความเสี่ยงจากการประกอบธุรกิจของบริษัทภายใต้กฎหมาย กฎเกณฑ์ ข้อกำหนดที่เข้มงวด และการกำกับดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ธุรกิจหลักทรัพย์เป็นธุรกิจที่อยู่ภายใต้กฎหมาย กฎเกณฑ์ การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หากกฎหมาย กฎเกณฑ์ รวมทั้งการกำกับดูแลเปลี่ยนแปลงไป อาจส่งผลกระทบต่อด้านการแข่งขัน ต้นทุนทางการเงิน และผลการดำเนินงานของบริษัท การไม่ปฏิบัติตาม / ผ่าฝืน กฎเกณฑ์ หรือ ประมาทเลินเล่อ อาจทำให้บริษัทถูกภาคทัณฑ์ หรือถูกถอนใบอนุญาตประเภทต่าง ๆ ได้

เพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้น บริษัทได้จัดตั้งฝ่ายกำกับการปฏิบัติงานด้านธุรกิจหลักทรัพย์ขึ้นเพื่อ ดูแลควบคุมและตรวจสอบหน่วยงานภายในของบริษัท ให้ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของทางการ ติดตามการเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าวและแจ้งให้หน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและถือปฏิบัติโดยทั่วกัน

10. ความเสี่ยงเกี่ยวกับบุคลากรด้านธุรกิจหลักทรัพย์

ในการประกอบธุรกิจหลักทรัพย์ บุคลากรที่มีความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญ เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จของบริษัทในธุรกิจหลักทรัพย์ ในสภาพการแข่งขันที่มีอยู่สูงในปัจจุบัน การแย่งตัวบุคลากรย่อมมีเกิดขึ้น โดยมีการดึงตัวและโยกย้ายบุคลากรในสายงานต่างๆ ดังนั้นหากบุคลากรที่มีประสบการณ์และความชำนาญของบริษัทถูกแย่งตัวไป อาจส่งผลกระทบต่อรายได้บางส่วนของบริษัท อย่างไรก็ตาม บริษัทตระหนักถึงความสำคัญของบุคลากรที่จะทำให้บริษัทดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง จึงได้มีการพัฒนาและจัดฝึกอบรมบุคลากรในสายงานและระดับต่างๆ อย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งมีนโยบายกำหนดค่าตอบแทนที่ชัดเจนและเหมาะสม เป็นไปตามประกาศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ตลอดจนสอดคล้องกับสภาวะตลาดและการแข่งขัน

11. ความเสี่ยงจากเหตุการณ์

เนื่องจากการประกอบธุรกิจในปัจจุบันอาจเกิดเหตุการณ์วิกฤติต่างๆ ที่ทำให้บริษัทไม่สามารถให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง เช่น เหตุอุบัติเหตุหรือภัยธรรมชาติ ประกอบกับปัจจุบันประเทศไทยมีความขัดแย้งทางความคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองหลากหลายรูปแบบซึ่งอาจก่อให้เกิดเหตุการณ์จลาจล หรือเกิดความเสียหายต่อระบบสาธารณูปโภคส่วนรวม

บริษัทอาจประสบกับความเสี่ยงที่เกิดจากความเสียหายในทรัพย์สินของบริษัท หรือความเสียหายจากการร้องเรียนเพื่อเรียกร้องให้ชดเชยความเสียหายจากลูกค้าจากการที่ไม่สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง บริษัทจึงมีมาตรการในการป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวข้างต้น โดยได้กำหนดนโยบายการบริหารความต่อเนื่องทางธุรกิจ (Business Contingency and Continuity Management) ซึ่งได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทตามแนวทางที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. ประกอบกับ บริษัทได้มีการจัดทำการศึกษาประเมินความเสี่ยงของแต่ละหน่วยงานในกรณีที่งานสำคัญต้องหยุดชะงักจากเหตุการณ์ฉุกเฉิน และได้ทำการวิเคราะห์ผลกระทบทางธุรกิจ (Business Impact Analysis) ของแต่ละฝ่ายงานไว้เพื่อ การบริหารความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้ ซึ่งบริษัทได้มีการทบทวนแผนดังกล่าวให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอและได้ทำการทดสอบแผนเพื่อให้มั่นใจว่าสามารถจัดการกับความเสี่ยงดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ